

**Valeriia Kornivska, Doctor of Economic Sciences,
Senior Research Fellow of the Department of Economic Theory
State Organization "Institute for Economics and Forecasting
of the National Academy of Sciences of Ukraine"**
Kyiv, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-676-8-5>

SOLIDARIZED LIBERALISM IN THE CONTEXT OF DIGITAL FINANCE

СОЛІДАРИЗОВАНИЙ ЛІБЕРАЛІЗМ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВИХ ФІНАНСІВ

Неринковий характер сучасної економіки сьогодні знаходиться на вістрі економічних досліджень. Все більше економічних процесів концептуалізуються, модеруються, регулюються в межах алгоритмічного впливу та істотно залежать від цифрової інфраструктури. Базові змістовні ознаки ринкової економіки в умовах цифрового переходу не тільки піддаються ревізії, але й поступово нівелюються, не вписуючись в нову систему організації економічної активності, яку справедливо і глибоко означила як наглядний капіталізм відома американська вчена українського походження, соціолог Ш. Зубофф [1].

Капіталізм неринкового характеру розвивається в умовах цифрової економіки, яка надала технологічні підстави для розвитку явної, загальносвітової тенденції переваги представників пропозиції над репрезентантами попиту, що досягається шляхом використання механізмів збору, систематизації та аналізу істотної суб'єктної інформації для модерації споживчої поведінки в напрямку безперервного споживання; для нормалізації сприйняття на рівні індивідів глобально-монополістичної інформаційної асиметрії; для укорінення неринкового капіталізму та загострення його первісно класового характеру.

В період після Другої світової війни і до початку XXI століття класовий характер капіталізму згладжувався синергією повоєнної реконструкції, домінантою ринкових відносин, вільним вибором господарюючого індивіда, активізацією кредитного процесу в середовищі середнього класу в цілях досягнення соціальної усталеності та соціальної мобільності, декларуванням рівних можливостей для багатьох і реальними економічними успіхами ліберального західного суспільства.

Розповсюдження ліберального порядку денного на загальносвітовий економічний та суспільний простір на тлі технологічного прориву мало створити основу для остаточної глобальної гармонізації економічного розвитку. Водночас, замість загального розквіту, початок XXI століття ознаменувався низкою криз (криза доткомів, глобальна фінансово-

Сьогодні необхідно створити надійний філософсько-інституційно-етичний каркас для здійснення безпечного з економічної, фінансової, соціальної, гуманітарної точок зору цифрового переходу. У фінансовому середовищі таким підґрунтям може стати концепція солідаризованого лібералізму цифрового фінансового розвитку.

Солідаризований лібералізм заснований на особистій, економічній, суспільній свободі та відповідальності у відповідності до сутності суб'єкта у вигляді цінностей, що реалізує свій індивідуальний потенціал, економічні та суспільні прагнення у визначеному інституційному середовищі, побудованому на визнанні комплементарного зв'язку індивідуального та суспільного інтересу. У контексті цифрового фінансового розвитку це означає, що, по-перше, суб'єкти цифрових фінансів, незважаючи на зміну формату надання послуг, лишаються надавачами сервісів, і у цьому статусі виконують не первинну наглядову чи системуутворюючу функцію механізмів доступу до економічної діяльності, а вторинну – забезпечення ринкових суб'єктів фінансовими ресурсами для здійснення операційної активності. По-друге, суб'єкти цифрових фінансів функціонують в інституційних межах, створених для досягнення суспільного інтересу, який побудований на ліберальних цінностях свободи вибору в реалізації економічної діяльності і обмеженого інститутами та суспільним договором втручання держави.

Для фінансового простору це означає:

- альтернативність цифрового розвитку;
- легітимність традиційних розрахунків;
- фінансово-інституційну свободу вибору;
- впровадження цифрової валюти центрального банку як альтернативи, а не як інваріантної форми;
- солідаризацію комплаєнсу;
- трансформації регулювання фінансових установ у контексті нової логіки цифрового господарювання (перехід до екосистемного регулювання) для захисту споживачів.

Література:

1. Zuboff Sh. The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power. PublicAffairs, 2019.
2. Корнівська В. Цифрові фінанси у контексті розвитку цифрової людини. *Проблеми економіки*. 2025. № 1. С. 308–316. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2025-1-308-3164>